

แผนพัฒนานวัตกรรม

เรื่อง ... การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก ACTIVE LEARNING
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นางนวลศรี สายวงษ์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและควรอนุรักษ์ไว้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ความสามารถและวิถีชีวิตที่สืบทอดกันมาจากคนในชุมชน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหารพื้นบ้าน งานฝีมือ และประเพณีต่าง ๆ

การศึกษาเรื่องนี้ จะช่วยให้พวกเรารู้จักบ้านเกิดของตนเองมากขึ้นรู้สึกภาคภูมิใจในท้องถิ่นและช่วยกันรักษาสิ่งดีงามเหล่านี้ไว้ให้คนรุ่นหลังต่อไป

ผู้จัดทำหวังว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจหากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นางนวลศรี สายวงษ์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ชื่อนวัตกรรม	๑
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	๑
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๑
เครื่องมือที่ใช้	๑
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๒
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๒
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๔
ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	๔
บทเรียนที่ได้รับ	๔
เงื่อนไขความสำเร็จ	๕
ภาพกิจกรรม	๖
ภาคผนวก	๘

รายงานนวัตกรรม

๑. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. ผู้จัดทำ นางนวลศรี สายวงษ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน สพป. อุบลราชธานี เขต ๑

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๔. ที่มาและความสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในกระบวนการเรียนรู้คือ นักเรียนส่วนใหญ่มักเรียนรู้ผ่านวิธีการท่องจำ และขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ แบบฝึกหัดที่ใช้กันโดยทั่วไปมักเป็นแบบฝึกที่เน้นการตอบคำถามเชิงเนื้อหา มากกว่าการพัฒนาทักษะ ทำให้ผู้เรียนขาดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นวัตกรรมการเรียนรู้ Active Learning ผ่านแบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงถูกพัฒนาขึ้น โดยมุ่งเน้นการออกแบบ แบบฝึกทักษะที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น แบบฝึกสำรวจชุมชน, แบบฝึกสัมภาษณ์ปราชญ์ท้องถิ่น, แบบฝึกวิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรม และแบบฝึกสื่อสารและนำเสนอข้อมูล โดยนวัตกรรมนี้ใช้หลักการของ Active Learning ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านการสังเกต ทดลอง ลงพื้นที่ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายวัฒนธรรมและแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
๓. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๖. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๒๖ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. แบบประเมินผลงานแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. แบบประเมินความพึงพอใจแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๘.๑ กระบวนการในการสร้างนวัตกรรม

ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์หลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นกรอบและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐)

๒. จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน โดยออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียน นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้โดยมีการบันทึกผลการเรียนรู้ทุกแผน เพื่อนำผลไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนา นักเรียน

๒.๑ วิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาข้อมูลเพื่อจัดทำแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๒ กำหนดรูปแบบนวัตกรรมแบบฝึกทักษะเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเลือกรูปแบบในการจัดทำและให้มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ และ Mind mapping

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียน ได้แก่ การประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเกตพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. ประเมินผลการใช้วัตกรรมการด้วยแบบทดสอบเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น นำผลการประเมิน มาวิเคราะห์และสรุปบันทึกผลการจัดการเรียนการสอน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและร่วมกันอภิปราย กับนักเรียนเพื่อการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่ใช้

๑. แนวคิดเรื่องวัฒนธรรม (Culture Theory) วัฒนธรรมเป็นองค์ความรู้ ค่านิยม และรูปแบบพฤติกรรม ที่สังคมถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น แนวคิดนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถ เชื่อมโยงกับบริบทของตนเอง

๒. แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom Concept) ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิด จากการสั่งสมของคนในชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตามบริบททางสังคมและสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้ เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลจริง เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือเอกสารประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๓. แนวคิด Constructivism (การสร้างความรู้ด้วยตนเอง - Piaget & Vygotsky): แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้เรียน ควรมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสำรวจ ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติ ซึ่งตรงกับหลักการของ Active Learning ที่นำมาใช้ในแบบฝึกทักษะ • แนวคิด

๔. แนวคิด Experiential Learning (การเรียนรู้จากประสบการณ์ - Kolb): การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ตรง โดยแบบฝึกนี้ออกแบบให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เช่น การสำรวจและสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน

๕. แนวคิด Learning by Doing (Dewey): ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงเมื่อได้ลงมือทำ ดังนั้น แบบ ฝึกนี้จึงเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เช่น การทำแผนที่ชุมชน การเก็บข้อมูลภาคสนาม และการสรุปผลการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้

๑. ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory)

๑.๑ Jean Piaget ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม

๑.๒ Lev Vygotsky เน้นบทบาทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการพัฒนาความรู้ เช่น การทำงาน ร่วมกันและการเรียนรู้จากปราชญ์ท้องถิ่น

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

๒.๑ Johnson & Johnson การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น เช่น การทำโครงการหรือการอภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

นวัตกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านแบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร มีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญา และมีภูมิคุ้มกันในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังพัฒนาความรู้และคุณธรรม เช่น ความขยัน อดทน และจิตสำนึกต่อชุมชน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ผ่านแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม ดังนี้

๑. ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นนำความรู้ที่ได้จากการฟังคุณครูและการทำแบบฝึกทักษะ มาสรุปองค์ความรู้เป็น Mind mapping
๓. การใช้นวัตกรรมผ่านแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น สามารถจำแนกประเภทวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ อีกทั้งการทำ Mind Mapping สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาแบบองค์รวมได้มากขึ้น

๑๑. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการทำแบบฝึกทักษะเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
๓. นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
๔. นักเรียนมีสมรรถนะด้านการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

๑. สื่อการเรียนการสอนสามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องความแตกต่างกันของประสบการณ์ดั้งเดิมของผู้เรียน คือเมื่อใช้สื่อการเรียนการสอนแล้วจะช่วยให้เด็กซึ่งมีประสบการณ์เดิมต่างกันเข้าใจได้ใกล้เคียงกัน

๒. ขจัดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ ประสบการณ์ตรงบางอย่าง หรือการเรียนรู้

๓. ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากสิ่งแวดล้อมและสังคม

๔. สื่อการเรียนการสอนทำให้เด็กมีความคิดรวบยอดเป็นอย่างเดียวกัน

๕. ทำให้เด็กมีมโนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้องและสมบูรณ์

๖. ทำให้เด็กมีความสนใจและต้องการเรียนในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น เช่นการอ่าน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

๗. เป็นการสร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจ

๘. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากประสบการณ์สู่นามธรรม

๙. ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑

สรุปผลการนำนวัตกรรมไปใช้

การนำแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น โดยแบบฝึกทักษะที่ออกแบบให้ครอบคลุมประเภทของวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมด้านศิลปกรรม ประเพณี ภาษา และคติความเชื่อ รวมถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร หัตถกรรม การแพทย์พื้นบ้าน และอาหารท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ผลลัพธ์ต่อผู้เรียน ดังนี้ 1. การพัฒนาความรู้และทักษะ ผู้เรียนสามารถแยกแยะประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ของตนเองได้ชัดเจนขึ้น และมีความสามารถในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น พร้อมทั้งเชื่อมโยงความรู้เข้ากับวิถีชีวิตของตนเอง 2. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ผู้เรียนได้ฝึกการคิดเชิงวิเคราะห์ผ่านกิจกรรม เช่น การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบัน และการเสนอแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การใช้สมุนไพรพื้นบ้านแทนยาสังเคราะห์ หรือการนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในการสร้างสรรค์งานหัตถกรรม 3. การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน ฝึกทักษะการตั้งคำถามและการฟังอย่างมีวิจารณญาณ และการทำงานกลุ่มช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะการอภิปรายและสรุปข้อมูลเพื่อนำเสนอในชั้นเรียน 4. การปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมประจำถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเองและ

สนใจสืบหาคำตอบและความรู้จากคนรุ่นก่อน 5. การประยุกต์ใช้ความรู้สู่ชีวิตจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากแบบฝึกไปใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การเลือกบริโภคอาหารพื้นบ้านที่ปลอดภัย หรือการเรียนรู้วิธีการรักษาโรคเบื้องต้นด้วยสมุนไพร มีแนวคิดในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านให้ทันสมัย การใช้แบบฝึกทักษะที่ออกแบบให้ครอบคลุมองค์ประกอบของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกผ่านการปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการสื่อสาร และจิตสำนึกในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันและปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีเหตุผลและยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

๑. นักเรียนมีความตั้งใจในการทำภารกิจ
๒. ผู้ปกครองนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
๓. ครูมีการพัฒนาความรู้ในการจัดกิจกรรมและกำกับดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด
๔. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม

๑๕. ภาคผนวก

แผนรายงานนวัตกรรม

แผนนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน

.....

๒. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางนวลศรี สายวงษ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
๓. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. ๓.ระยะเวลาดำเนินการ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗
๔. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

(√) แนวทางที่ ๒ การออกแบบและพัฒนานวัตกรรมขั้นใหม่

๕. ประเภทของนวัตกรรม

(√) นวัตกรรมการเรียนการสอน

๖. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

การจัดการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในกระบวนการเรียนรู้คือ นักเรียนส่วนใหญ่มักเรียนรู้ผ่านวิธีการท่องจำ และขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ แบบฝึกหัดที่ใช้กันโดยทั่วไปมักเป็นแบบฝึกที่เน้นการตอบคำถามเชิงเนื้อหา มากกว่าการพัฒนาทักษะ ทำให้ผู้เรียนขาดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นวัตกรรมการเรียนรู้ Active Learning ผ่านแบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงถูกพัฒนาขึ้น โดยมุ่งเน้นการออกแบบ แบบฝึกทักษะที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น แบบฝึกสำรวจชุมชน, แบบฝึกสัมภาษณ์ปราชญ์ท้องถิ่น, แบบฝึกวิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรม และแบบฝึกสื่อสารและนำเสนอข้อมูล โดยนวัตกรรมการนี้ใช้หลักการของ Active Learning ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านการสังเกต ทดลอง ลงพื้นที่ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อให้นักเรียนบอกความหมายวัฒนธรรมและแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้
๓. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๒๖ คน

๘.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

- ๘.๑.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐
- ๘.๑.๒ นักเรียนมีทักษะการจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ร้อยละ ๘๕
- ๘.๑.๓ นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ ๙๐

๘.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๘.๒.๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น ระดับดีขึ้นไป

๘.๒.๒ นักเรียนมีทักษะการจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับดี

๘.๒.๓ นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ระดับ

มาก

๙. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดที่ใช้

๑. แนวคิดเรื่องวัฒนธรรม (Culture Theory) วัฒนธรรมเป็นองค์ความรู้ ค่านิยม และรูปแบบพฤติกรรมที่ส่งคมถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น แนวคิดนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถเชื่อมโยงกับบริบทของตนเอง

๒. แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom Concept) ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมของคนในชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตามบริบททางสังคมและสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลจริง เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือเอกสารประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๓. แนวคิด Constructivism (การสร้างความรู้ด้วยตนเอง - Piaget & Vygotsky): แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสำรวจ ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติ ซึ่งตรงกับหลักการของ Active Learning ที่นำมาใช้ในแบบฝึกทักษะ • แนวคิด

๔. แนวคิด Experiential Learning (การเรียนรู้จากประสบการณ์ - Kolb): การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ตรง โดยแบบฝึกนี้ออกแบบให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เช่น การสำรวจและสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน

๕. แนวคิด Learning by Doing (Dewey): ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงเมื่อได้ลงมือทำ ดังนั้น แบบฝึกนี้จึงเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เช่น การทำแผนที่ชุมชน การเก็บข้อมูลภาคสนาม และการสรุปผลการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้

๑. ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory)

๑.๑ Jean Piaget ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

๑.๒ Lev Vygotsky เน้นบทบาทของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการพัฒนาความรู้ เช่น การทำงานร่วมกันและการเรียนรู้จากปราชญ์ท้องถิ่น

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)

๒.๑ Johnson & Johnson การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น เช่น การทำโครงการหรือการอภิปรายเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๒๕ ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

นวัตกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านแบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณในการใช้ทรัพยากร มีเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญา และมีภูมิคุ้มกันในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ยังพัฒนาความรู้และคุณธรรม เช่น ความขยัน อดทน และจิตสำนึกต่อชุมชน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

๑๐. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์หลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นกรอบและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๐)

๒. จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ ที่มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน โดยออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียน นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้โดยมีการบันทึกผลการเรียนรู้ทุกแผน เพื่อนำผลไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียน

๒.๑ ครูกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๒ นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ เรื่อง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นนำความรู้ที่ได้จากการฟังคุณครูและทำแบบฝึกหัด มาสรุปองค์ความรู้เป็น Mind mapping

๒.๓ การใช้นวัตกรรมผ่านแบบฝึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น สามารถจำแนกประเภทวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ อีกทั้งการทำ Mind Mapping สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จะทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาแบบองค์รวมได้มากขึ้น

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียน ได้แก่ การประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์การสังเกต พฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานนักเรียน และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบสอบถามภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. ประเมินผลการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบเกี่ยวกับวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น จำนวน ๒๐ ข้อ ประเมินผลทักษะการจำแนกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑๐ ข้อ และประเมินผลเจตคติโดยใช้แบบวัดเจตคติ จำนวน ๑๐ ข้อ

๑๑. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

ที่	เรื่อง/รายการ	เวลา
๑	แบบฝึกทักษะเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๖ ชุด ได้แก่ ๑.๑ ความหมายของวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ๑.๒ การจำแนกวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ๑.๓ การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นวัดกุดกะเสียน ๑.๔ การศึกษาياسมนไพร ๑.๖ อาชีพประมง ๑.๗ ประเพณีบุญบั้งไฟ	
๒	แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๐ ชั่วโมง
	เรื่อง/รายการ	จำนวน
๓	แบบทดสอบเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นชนิดปรนัยเลือกตอบ	๑๐ ข้อ
๔	แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน	๔ ข้อ

๕	แบบประเมินความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๑๐ ข้อ
๖	แบบฝึกทักษะเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๗ ชุด

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถถ่ายทอดแก่เพื่อนในห้องได้
๒. นักเรียนมีทักษะความสามารถ สำนวญ ท้องถิ่น และสามารถจำแนกประเภทของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ รวมไปถึงสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญา
๓. นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์

๑๓. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

ที่	รายการ	จำนวน	ราคา (บาท)
๑	กระดาษ A4	๒ ถัง	๑,๐๘๐
๒	กระดาษทำปก	๖ ห่อ	๗๕๐
๓	กระดาษชาร์ตสีแผ่นใหญ่	๘ โหล	๑๒๐
๔	กาวลาเท็กซ์	๖ กระปุก	๔๘๐
๕	ปากกาเมจิก	๖ กล่อง	๘๔๐
๖	สีไม้คอลลิน	๒ กล่อง	๓๘๐
๗	กระดาษรายงาน	๑๑ ห่อ	๓๓๐
๘	กระดาษลูกฟูก	๘ แผ่น	๒๔๐
๙	เทปแลกซิ่น	๑๐ ม้วน	๔๐๐
๑๐	ปากกาไวท์บอร์ด	๒๔ แท่ง	๓๖๐
๑๑	ดินสอ	๔ แท่ง	๒๐

* ถ้าว่ายทุกรายการ

๑๔. การประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ
๑. เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ทดสอบ - ประเมินชิ้นงาน	-แบบทดสอบเรื่องวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๑๐ ข้อ

		-แบบประเมินชิ้นงาน/ผลงาน
๒.เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการ จำแนกประเภทของวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ประเมินทักษะการจำแนก ประเภทของวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	แบบประเมินทักษะจำแนก ประเภทของวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น
๓.เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อ การเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์	สังเกตพฤติกรรม ประเมินความพึงพอใจ	แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินความพึงพอใจ

ลงชื่อ .....ผู้พัฒนานวัตกรรม

(นางนวลศรี สายวงษ์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ .....ผู้รับรอง

(นางอรอนงค์ ดำริห์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดกะเสียน

ผลงานนักเรียน

SUBJECT: ประวัติศาสตร์ การเมือง NO: 15 DATE: / /

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทของภูมิปัญญาในท้องถิ่นไทย
2. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
3. เห็นคุณค่า ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญาไทยที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสังคมไทยสาระสำคัญ
4. ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์ความรู้สั่งสม ถ่ายทอด แสพพัฒนาสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี ในการดำรงชีวิตตามสถานแวดล้อมที่อาศัยอยู่
 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ วิธีการและผลงานที่คนไทย ได้ศึกษา เกิดระชมความรู้อันแล้วจักเป็นองค์ความรู้ ปรุงปรุง พัฒนา ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง จึงเกิดผลดี มีคุณค่า มีประโยชน์ ส่งไปแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตได้อย่างเหมาะสม กษัตริย์

องค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย จำแนกได้หลายสาขา ดังนี้

เกษตรกรรม	อุตสาหกรรม และหัตถกรรม	การวัดการ
		หัตถยากรรมชาติ
กองหนุนและรัฐกิจ	ภาษาและ	และสิ่งแวดล้อม
ชุมชน	วรรณกรรม	
การแพทย์แผนไทย	ปรัชญาศาสนาและ	โหราศาสตร์ ศิลปกรรม
	ประเพณี	

(Handwritten signature and date 27/1/66)

1 ภูมิปัญญาระดับชาติ

หมายถึง องค์ความรู้ หักสะแอะความสามารถต่างๆ เป็นเอกลักษณ์ที่รู้จักอย่างกว้างขวางในสังคม การรักษาดินแดนไทย การทอผ้าเอกราช การแสดงประจำชาติ
ไทย

SUBJECT: ต. ฅ. กัณฑ์ตงภัทร

เศีกศร์

NO. 22

DATE: 4 กพ / 68

แบบบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

1 ที่องถิ่นที่ฉันอาศัยอยู่ ชื่อ หมู่บ้าน กุดกะเตียล หมู่ 10 ต. เขื่อน
อ. เขื่อนใน จ. อุบลราชธานี

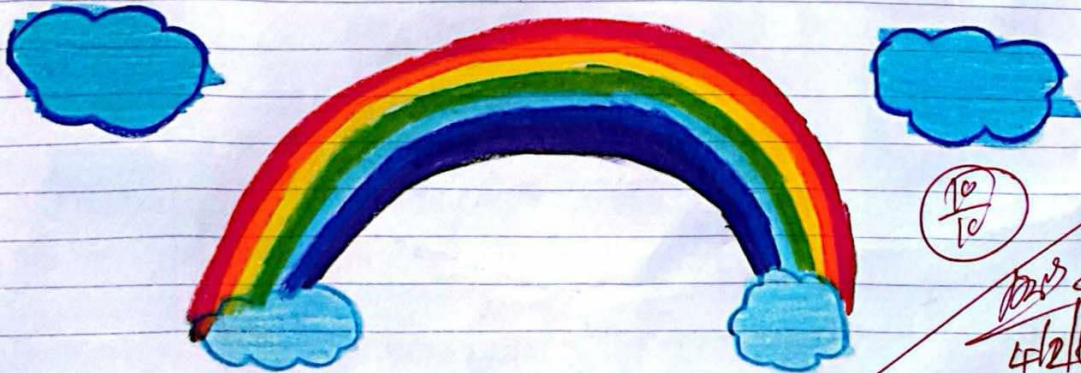
2 ในชุมชนของฉันมีภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทอผ้า การทอเสื่อ
การสานหวด กระติบข้าว การสานถรั้ง ญดง

3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของฉัน คือ ยี่น้ำไหมที่มีคุณภาพไว้ใช้
คนในชุมชนมีรายได้

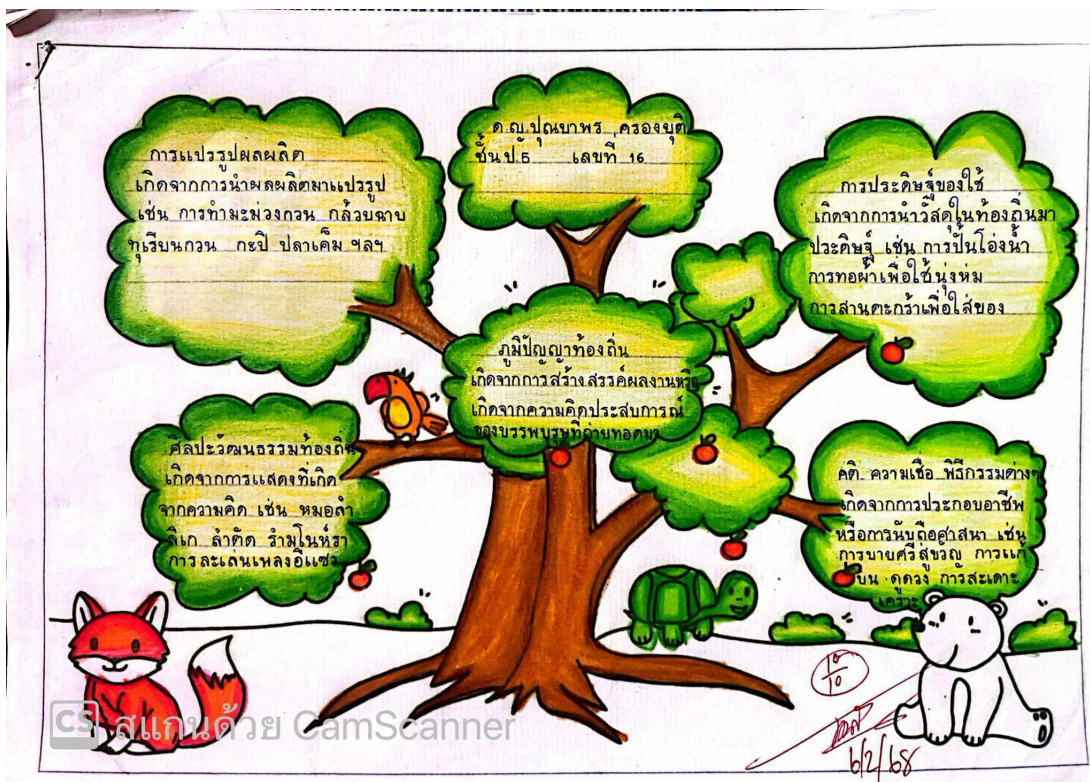
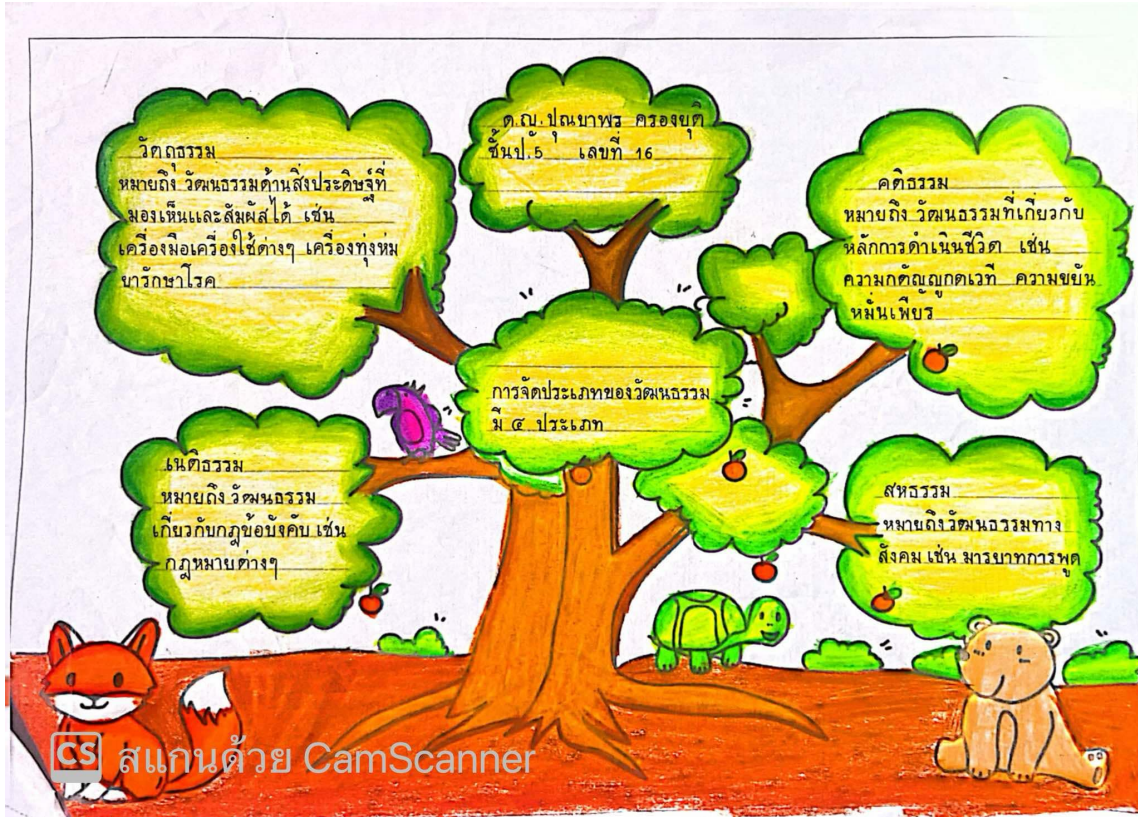
4 ฉันจะอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาของชุมชนโดย สืบทอดผ้า สืบทอเสื่อ
สืบสานหวดไหมไหม

5 ฉันเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อมีส่วนร้อมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น
รู้สึกดีใจเสื่อภาคภูมิใจ

6 การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของฉัน สอดคล้อง กับคุณธรรมและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ ข้อ รักความเป็นไทย

10/10
4/2/68

SUBJECT: ต. ญ. ปุณฺหาหว ครอบงบคิ NO: 16 DATE: / /

ใบงานวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วย วัดมณฑรรวมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น
คำชี้แจง ให้นักเรียนวงกลมหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

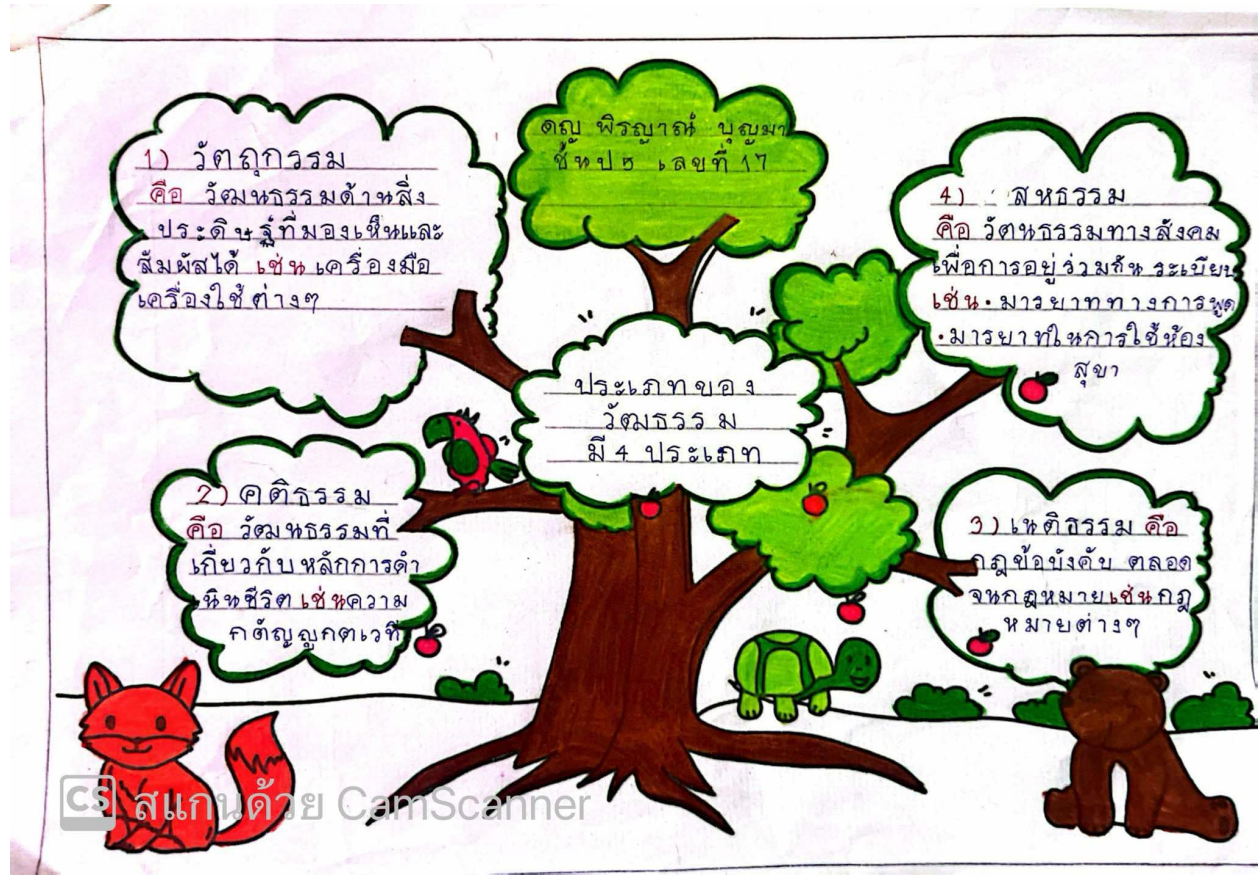
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- 1 ขลุ่ยฝรั่ง
- 2 การตั้งศาลพระภูมิ
- 3 การทำแหวน
- 4 การผสมเกษมส์ขาว
- 5 การทอผ้าไหม
- 6 การทำรถเกี่ยวนวด

ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

- วัดมณฑรรวมประเพณี
- คติความเชื่อ
- อาชีพ
- เทคโนโลยี
- อาชีพ
- เทคโนโลยี

1) วนอุทยาน
คือ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง
ประวัติ วนอุทยานภูหินร่องกล้า
และ วนอุทยานภูหินร่องกล้า
และ วนอุทยานภูหินร่องกล้า

ดง ห้วยผึ้ง ปทุมมา
พื้นที่ ๑๗๕ ไร่

4) วนอุทยาน
คือ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง
เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่า
และ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง
และ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง

ประเภทของ
วนอุทยาน
มี 4 ประเภท

2) วนอุทยาน
คือ วนอุทยานที่
เกี่ยวข้องกับหลักการด้าน
วิทยาศาสตร์ เช่น วนอุทยาน
ภูหินร่องกล้า

3) วนอุทยาน คือ
วนอุทยานดงห้วยผึ้ง
และ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง
และ วนอุทยานดงห้วยผึ้ง

SUBJECT:

NO

DATE

โรงเรียน

เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำสั่งนาง ให้หักเรียนสำรวจภูมิปัญญา (ปราชญ์ชาวบ้าน) ที่มีคณา
ความชำนาญในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1) งานสามไม้ไผ่

ชื่อ	คุณตาจำลอง	ครองยติ	ม. 11
	คุณพ่อมาตีชัย	ครองยติ	ม. 11
	คุณพ่อสมาน	สื่อชาติ	ม. 10
	คุณพ่อปัดชา	ครองยติ	ม. 12

2) อาหารพื้นบ้าน

ชื่อ	นางหงส์เกษม	ครองยติ	ม. 11
	นางบังอร	อาจเอี่ยม	ม. 10
	นางอ่อน	สีลลัม	ม. 10
	นางวิเชียร	ดับนิช	ม. 11

3) ยาสมุนไพร

ชื่อ	คุณแม่ทองม้วน	ศักดิ์อา	ม. 11
	คุณพ่อเห่สง	บุญสุข	ม. 10

4) การนวดแผนไทย

ชื่อ	คุณพ่ออ้อย	พันธ์ศิริ	ม. 11
	คุณแม่พรกัญช	ศิริเมือง	ม. 11
	คุณแม่วิศม์	ทวงวงศ์	ม. 10
	คุณแม่บัวแก้ว	อาจเอี่ยม	ม. 11

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

นักเรียนใช้ดินสอระบายลงใน หน้าคำตอบที่ถูกต้องให้เต็มวง

ได้ _____ คะแนน

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน

ตัวชี้วัด เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย (ส๒.๑ป.๕/๓)

๑. การเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นวัฒนธรรมประเภทใด
- ๑ เนติธรรม ๒ สหธรรม
 ๓ คติธรรม ๔ วัตถุธรรม
๒. การมุ่งเน้นวัฒนธรรมทางวัตถุมากเกินไปส่งผลต่อสังคมไทยอย่างไร
- ๑ สังคมไทยขาดความเจริญก้าวหน้า ๒ สังคมไทยมีความพึงเพ้อมากขึ้น
 ๓ สังคมไทยพัฒนาไปอย่างล่าช้า ๔ สังคมไทยมีแต่คนจิตใจดี
๓. วัฒนธรรมมีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร
- ๑ ทำให้สังคมไทยพัฒนาได้ช้า
 ๒ ทำให้คนในสังคมมีฐานะดีขึ้น
 ๓ ทำให้คนในสังคมมีงานทำมากขึ้น
 ๔ ทำให้คนในสังคมมีแบบแผนในการดำเนินชีวิต

โรงเรียนบ้านกุดกะเสียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑